

őzegészségtan tanára,
linben lovag dr. Guérard udvari
s udvari tanácsos segéd-orvosa)
zen. főpiacz, Vecseyház.

s szájbetegségek alapos gyógy-
lomb-ök a legkitünőbb anya-
gok (egyesekek és egész fog-
legjobb amerikai légnyomatu
szerkezet szerint.

naponta d. e. 9—12. és d. u. 2—5

ak fogpora és szájvize
oticum" a fogak, foghús és
— és épségben tartására.
ár: Gold Nándor gyógyszerhá-
hoz" Debreczenben. Ara egyen-
ként 60 kr.

hirdetményi kivonat.

rezeni kir. trvszék, mint te-
hatóság közhírrá teszi, hogy
ndor végrehajthatónak Tömöri
társai végrehajtást szenvedő
frt tőkekövetelés és járuléka
rehajtási ügyében a debre-

törvényszék területén lévő
éres községben fekvő a 149
A I. 1. rend számú 145
ékü házra, valamint a 2—11
gyéb ingatlanokra az árverést
ezennel megállapított kikiál-
elrendelte, és hogy a fen-
lőlt ingatlanok az 1886. évi
11-ik napján d. e. 9 órakor

es község házánál megtar-
ános árverésen a megálla-
áltási áron a.ó is eladati
zni szándékozik tartoznak az
n o k becsárának 10 %-át
n, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42.
ett ártóllyammal számított és az
november hó 1-én 3333. sz. a.
ügyminiszteri rendelet 8. §-
lól óvadékképes értékpapir-
ldott kezéhez letenni, avagy

t. t.-cz. 170. §-a értelmében a
ek a bíróságnál előleges elhe-
áhitott szabályszerű elősmar-
galtatni.

Debreczenben a kir. törvény-
elekkönyvi hatóságnak 1885.
ber hó 28 an tartott üléseből.

Szabó,
aljegyző.

ő számokat

számokat

számokat

számokat

számokat

számokat

számokat

számokat

számokat

számokat

számokat

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj
Négy hasznos pént. sorért 6 kr.
Nagyobb terjedelmű és hosszabb
hirdetésekké alku szerint a leg-
olcsóbb árért vételek fel.
Hátréghy minden külbetelkta-
ládról 30 kr.

„Nyitide”-ben megjelenő közle-
mény minden pént. sor 30 kr.

Hirdetéseket felvételnek a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. közny-
nyomdájában, valamint ZICHEN-
MAN H. közny. irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentellel
beküldött kéziratok nem vétel-
nek égytelme.
Kéziratok vissza nem
adának.

A népfölkelés.

A népek Európászerte nyögnek az el-
viselhetetlen állami terhek alatt. A köz-
terhek a lefolyt két évtizedben az európai
államokban átlag 75—100%-kal emelked-
tek, de sehol oly nagy mértékben, mint
házánkban, hol 1867 óta a közteher
300%-kal megnövekedt, 120 millióról 340
millióra rugott fel!

A közterhek rohamos szaporodása egy-
felől okozatik a nagy állandó hadseregnek
fentartása által, másfelől súlyosodik az
anyagai teherrel egyidejűleg fokozott vér-
adóval.

Nagy hadsereg és magas adó, ez a
tizenkilencedik század fölajduló, jogos pa-
nasza; az a kulturális fejlődés óriási aka-
dályja; ez a fenyegető szocialis rém élet-
eleme.

Világgrszünkre ezt az átkot a vér- és
vas-politika hozta. Németország és Orosz
ország telhetetlen hatalomszomja fölcsizija a
legdrágább életnedveket és általános el-
gyengülésre, egy nagy katasztrófa fog
vezetni.

A népek reménye, egy szebb jövő be-
következése az általános lefegyverzéshez
van kötve. S ime, a helyett, hogy csak
egy lépéssel is megtudnánk közelíteni az
óhajtott célt, — eláll a honvédelmi minisz-
ter, természetesen a bécsi hadügyminiszte-
riumból vett utasítás folytán és indítvá-
nyozza a népfölkelés szervezését, még pe-
dig borzasztó alakban.

Már az 1868-iki védtörvényben elha-
tározatott a népfölkelés szervezése, mint a
honvédelmi erőnek kiegészítő része. Az ott
kontemplált népfölkelés nem veszélyeztet-
te a polgárok anyagi és társadalmi hely-
zetét.

Nevezett törvénynek 5-ik szakasza a
következő rendelkezést tartalmazza: Ha
külön törvény által a népfölkelés szerve-
zése elrendeltetik, akkor az csupán önkény-
tesekből álland, a kik nem tartoznak sem
az állandó hadsereg, sem a haditengeré-
szet, sem a honvédség kötelékébe.

A népfölkelési törvényjavaslat egészen
más alapra helyezkedik. Az kimondatni
akarja az általános népfölkelési kény-
szert és pedig mindazokra, a kik a had-
seregben és honvédségben már szolgáltak,
valamint azokra nézve is, kik e kötelékbe
sohasem tartoztak.

A népfölkelés két osztályba sorozta-
tik. Az I-ső osztályba tartoznak mindama
honpolgárok 19-dik életévük betöltésétől
37-ik évük betöltéséig, kik sem a hadse-
reg, sem a honvédség állományához nem
tartoznak. A II-dik osztályba ugyanazok
38-ik életévük betöltésétől 42-ik évükig.
Továbbá a népfölkelés kötelezettségében ál-
landnak 60-ik életévük betöltéséig a had-
sereg és honvédség állományához, vagy a
»szolgálaton kívüli« viszonyához tartozó
minden személyek, a mennyiben a fegyve-
res erő egyéb részénél nem alkalmazat-
tának.

Ez a borzasztó törvényjavaslat tehát
minden ép férfura nézve kiterjeszti a had-
kötelezettséget 19-ik életévétől 42-ig, illetve
60-ik életévéig.

A törvényjavaslat ezt az elvet fölál-
litja minden felvilágosító magyarázat nél-
kül, több nagy horderejű kérdést illető-
leg, vagy éppen annak szándékos elhallga-
tásával.

Egyik legfontosabb kérdés a követ-
kező: Az általános hadkötelezettségi tör-
vény szerint minden védhető férfi hadkö-
teles 19 éves korától 32 éves koráig. Az
új törvényjavaslat, midőn egyfelől meg-
hosszabbítja a hadkötelezettséget a 42, illetve
a 60 éves korig, másfelől a népfölkelési
kötelezettség alatt állónak mond ki minden
ép férfit 19 éves korától.

Honnét kerüljenek 19 és innen to-
vább egész 32 évig ép férfiak a népföl-
kelés keretébe, midőn már minden ilyen
koru védhető férfi besoroztatott az állandó
hadseregbe vagy a honvédségbe? Vagy ta-
lán más mértéket szándékozik a kormány
alkalmazni a védőképességre nézve a népföl-
kelési szolgálatnál, mint a rendes had-
seregénél?

A törvényjavaslat továbbá nem nyújt
semmi felvilágosítást a népfölkelés katonai
kiképzetéséről. Pedig ez nagy és aktuális
kérdés, szemben a törvényjavaslatnak a népföl-
kelés fölhasználását szabályozó rendelkezé-
zéivel.

Erről a javaslat 5-ik szakasza intéz-
kedik. Szövege szerint a népfölkelés kivé-
telesen a magyar korona országain kívül is
alkalmazható. Az ország összes harczképes
férfi lakossága a 42, illetve a 60 éves
korig, esetleg a haza határain kívül katonai
szolgálatra behívható!

A család föntartó nélkül, a föld mi-
velő nélkül, az ipar munkás nélkül, a nő,
a gyermek védelem nélkül hagyható, ha az
uralkodónak úgy tetszik. S mivel nem min-
dig Marc Antoniusok vagy Trajánok ülnek
a trónon, hanem kerülhetnek oda Nerok,
vagy Caligulák is, egy nagyravágyó, hód-
ító hajlamu uralkodó esetleg a háboru
mészárszékére hurcolhatja az ország összes
ép férfierejét.

E tekintetben a törvényben nincs sem-
mi garancia. Mert, míg egyik szavában
azt mondja, hogy a népfölkelés csak a
törvényhozas külön intézkedése mellett al-
kalmazható a haza határain kívül, addig
másik szavában megsemmisíti ezen, már
magában is elég gyenge óvintézkedést a
következőkben: »Csak az országgyűlés együtt
nem létében (Magyar nyelvezet) A szerk.) és ha a halasztásból veszély származhatnék, rendelheti ő felsége az ország összes miniszterének felelőssége, az ország képviselőinek utólagos jóváhagyása mellett, a népfölkelés használatát az ország határain kívül is.«

Ugyanazon ominozus szakasz még arra
is fölhatalmazza a kormányt, hogy szükség
esetén a népfölkelés I-ső osztálya a had-
seregnek, valamint a honvédségnek kiegészít-
ésére is igénybe vehető.

Miért nem mondatik ki akkor egy-
szerűen, becsületesen és világosan, hogy
az általános hadkötelezettség a 32-ik éves
kortól a 37-ik évig meghosszabbítottatik?

Ezekben a népfölkelési törvényjavas-
lat borzasztó rendelkezései még koránt si-
csenek kimerítve. Egyszerűen fölhyjnk rá
a nagy közönség figyelmét. Olvassa, tanul-
mányozza és fontolja meg következményeit.
Azután pedig tegye meg a megtámadott
társadalom és polgári haladás megmenté-
sére a kellő lépéseket.

E javaslatnak nem szabad törvény-
erőre emelkedni, ha nem akarjuk, hogy ha-
zánk tisztán és kizárólagosan a katonai
állam színvonalára süllyedjen, ha nem akar-
juk kitenni az egész férfi nemzedéket a
csatatéren való elvérzésnek, egy esetleges
kaland kedvéért.

— Országgyűlés. Az idei költségvetési
törvényjavaslat tárgyalása foglalkoztatta tegnap
a képviselőházat. Az általános vita Heged-
d üs Sándor előadó rövid beszédével vette
kezdetét, ki után a javaslat ellen Olaj Szil-
árd főleg igazságügyi dolgokról, Ugron
Gábor kivált külügyi kérdésekről szólvá, majd
A p p o n y i gr., H e l f y, O r b á n és C s a -
n á d y. A javaslat mellett Tisza Kálmán és
Szapáry gr. minisztereken kívül Pulszky
Ferencz szólt fel. A vita nem öltött nagy
mérveket s 1 órakor a költségvetési javaslat,
melyet általánosságban nagy többség fogadott
el, már meg volt szavazva. Ezután az ellen-
kez nem kért névszerinti szavazást, bár a füg-
getlenségi párt s a mérsékelt ellenzék a javas-
lat ellen szavaztak. A mai ülésen a förendház
szervezetére vonatkozó módosítások és négy
mentelmi ügy kerül tárgyalásra.

— Az appropriációs vita után a
képviselőházban a közigazgatási reformra vo-
natkozó különféle törvényjavaslatok tárgyalása
kerül sorra. Tudvalevőleg a megye szervezé-

sére vonatkozó törvényjavaslatnak a bizottság-
ban elfogadott alakjában az 57 czikk második
kikézdése azt tartalmazza, hogy a főispán bi-
zonyos esetekben, az igazságügyi miniszter
megkérésére a bírói kar egyes tagjainak
magatartásáról jelentést tesz. Tisza miniszter-
elnök — a mint kijelenté — az e pont eli-
minálására vonatkozó esetle-
ges indítványt nem fogja el-
lenezni.

— Az idej nagy hadgyakorlatok, mint a
Katonai Lapok jelenti, a király jelenlétében
Galiciában Przemysl környékén fognak meg-
tartatni. Részt vesznek benne a Windisch-
Graetz Lajos hg. altábornagy parancsnoksága
alatt álló krakói I. hadtest, a Würtemberg
Vilmos hg. tábornagy parancsnoksága alatt
álló leMBERGI 11. hadtest, a Kees György lo-
vag tábornagy parancsnoksága alatt álló
kassai 6. hadtest és a Máriássy János altá-
bornagy parancsnoksága alatt álló III. honvé-
dkerület zászlóaljai. E mellett a galicziai laud-
wehr egyes osztályai is be fognak a hadgya-
korlatba vonatni. Parancsnokul egyelőre Kees
lovag tábornagy és Windisch Graetz hg.
altábornagy vannak kiszemelve.

— A petroleum-vám kérdése nézve
a Bud. Corr. következő értesülését közli: A
magyar kormány, hogy a kiegyezési tárgyalá-
sok befejezését lehetőleg sejttesse, — mint
halljuk — az osztrák kormányak a petroleum
meg elintézésen tarifáteleire vonatkozó utolsó
átrátra sietett válaszolni, miután ő felsége-
nek Budapestre való utazása halasztást szen-
vedett s ezzel az osztrák minisztereknek ter-
vezett Budapestre való jövetelére a legkö-
zelebbi napok folyamánban számítani nem le-
hetett. — Anélkül, hogy a föntörögő diff-re-
ncziák részletes fejtegetésébe bocsátkoznánk,
amely tekintetben minden eddigelé közölt
adat téves, konstatalnunk kell, hogy erre a
pontra nézve a mindkét részen levő kormá-
nyok kézt megállapodás még nem volt elér-
hető. — A kérdés azonban igen egyszerű és
világos s ezért hiszünk is, hogy ez a nehéz-
ség az eddigiek dacára is rövid idő alatt
el lesz hártva az által, hogy az osztrák kor-
mány el fogja fogadni a magyar kormány leg-
utolsó javaslatait.

— A forrongó Balkán A béketárgyalá-
sok még mindég elhuzodnak. Majd az egyik,
majd a másik fél halogtatja a dolgot. Legújab-
ban, hir szerint, Szerbia részéről történt a
halogatás, de azt hiszik, hogy ez a nehézség
is el lesz mellőzve, s a szerb részről követelt
kereskedelmi szerződés külön egyezménynek
tárgyát fogja képezni. Berlin hírek szerint a
porta újabb körjegyzéket bocsátott ki, mely-
ben arról értesíti a hatalmakat, hogy elejti
mely Bulgáriát, háboru esetében, a portával a
fegyveres kooperációra kétélezi. Tudvalevő,
hogy e pont eljéret Oroszország követelte
s e pontról a montenegrói fejedelem a bécsi
nirlapiról előtt azt jegyezte meg, hogy ez
»nem szívt« s Oroszországnak méltán jogot
adott a felszólalásra Becsből azon meg-
lepő hír érkezik, hogy K h e v e n h ü -
l e r, belgrádi köveünk, ki jelenleg Bécsben
időzik, csak azért tér vissza Belgrádra, hogy
ott visszahívó iratát nyújtva át s ez állat
Thömmel ezredes, a volt czetinjai képviselő,
s jelenleg rendelkezés alatti miniszter-rezidens
fogja elfoglalni. Tudva van, hogy gr. Kheven-
hüller erőlyesen védte Szerbiában érdekeinket
s a mint a bolgár fejedelmhez való missziója
bizonyítja, nagy bizalomnak érveudett. Mint a
N. Fr. Pr. megjegyzi, e változás Szerbiához
való viszonyok megváltozásával látszik össze-
kötötésben lenni.

— Az angol válaszfóirat. Az alsóház
ülésén Gladstone kijelenté, hogy a kormány
válaszfóiratát a javaslatot, a szerkezeti módosítások fontartásával, elfo-
gadja. A skót paraszt-kisbirtokosokra vo-
natkozó törvényjavaslat legközelebből előterjesz-
tetik. Irországot illetőleg a kényszerítő törvények
megújítása nincs szándékba véve. A kormány
Irországra vonatkozó javaslatok tanulmányozá-
sát foglalkozik és reméli, hogy mindezen
javaslatokat, de egy részöket bizonyosan, kö-
rülbőlül márcz. 22 én benyújthatja. — Chil-
ders belügyi államtitkár sajnálatát nyilvánítá
a legutóbbi zavargások fölött és kiemelte,
hogy a Londonban tett intézked-
ések az ilyen esetek ismétlődé-
sét lehetetlennek fogják tenni. A
válaszfóiratit javaslat külön szavazás nélkül
elfogadtatott. A válaszfóirati jelentés
elfogadását célzó indítvány alkalmából Mac
Carthy kiemelte, hogy Irországot illetőleg
föltétlenül szükséges a home rule kérdés meg-
oldása minden más kérdés előtt. A válasz-
fóirati jelentés erre elfoga-
dtatott. A ház továbbá elfogadta azon tör-

vényjavaslatot, melynek értelmében a v á -
l a s z t á s i j o g a z ö n á l l ó n ö k r e
is kiterjesztetik.

KARCZOLATOK.

(Variációk egy szomorú témára.)
Magyarországon a nép mindennap fölkel.
Kivéve azokat, a kik le sem fekszenek.
De fegyvertelenül kel föl és ez
nagy meggyugvásra szolgálhat Bécsnek és
Ausztriának, mert a mikor egyszer egy talál-
nak fölkelni, mint az 1848-iki hajnal szép per-
ceiben: akkor a fölkel Magyarországot előtt
Bécsben rendszeren — le szoktak fekdüni.

A népfölkelés szervezte volt mindeu mo-
dern allamban. Mi nem kaptunk belőle
1868-ig, mert Bécsben nem mertek fegyvert adni
kezünkbe. Nem bíztak a magyarban.
1868-ban, Deák és Andrássy oly dereka-
san csináltak meg a népfölkelési törvényt,
hogy két, nemzetének lelkületét és szellemét
tökéletesen ismerő magyar államférfi csak cin-
nálhatta. A törvény 6 §-s szerint a népföl-
kelés maga választotta volna a
tisztjeit. Egy ilyen módon szerzett öné-
zetes, büszke és lelkesült magyar népfölkelést
aztán nem vertek volna meg Königrátnél.
Mert hogy a magyar embernél a lelkesülés
többet ér a dresszuránál, azt láthatta Bécs
1848/49-ben.

Lehet, hogy éppen azért fél, mert látta
ezt 1848/49-ben.

Adrássy az 1868-iki törvény benyújtója,
liberális magyar államférfi volt, Tisza Kálmán
pedig, a kinek miniszterelnöksége alatt léte-
sült a mostani törvényjavaslat, egy hajzú ellen-
törő bécsi Hofrath, benyújtója pedig, báró Fe-
jérvári honvédelmi miniszter, csakis német
altábornagy és semmi egyéb.

Eppen azért az új javaslatban minden
épp magyar férfiu, a 19. évesektől a 42. éve-
sekig, osztrák tiszték kénye-kedvének van ki-
szolgálatva és ágyutöltéleke leend hol a kö-
zös hadseregnek, hol a honvédségnek.
Csak is úgy mertek tehát
fegyvert adni a magyar nép ke-
zébe, hogy ugyanakkor az osztr-
rák katonai-czopfot hurkolták
jó szorosana nyakunkra.

Ezen törvényjavaslatnak különben van még
egy jelentősége.

A Tisza-kormány legújabb színe válto-
zása. Átcsapása az abszolútiz-
musba. Mert hiszen azon javaslat szerint
»rendkívüli esetekben az ország határain kívül
is alkalmazható a törvényhozas engedélyével,
vagy a kormány felelősségére s a törvényho-
zas utólagos jóváhagyása mellett«.

Ez a katonai önkényuralom, az abszolu-
tizmus fogalma — egy parlamentáris hazug-
ság álcájába burkolva.

Valjon van-e még oly silány ember, a ki
ezen javaslatot megszavazva azt állítaná, hogy
ő népfölkelési?

A közös-hadsereg bizonyára nincs oly jól
felfegyverezve, mint a többi európai hadsereg.
A honvédség felszerelése mindenesetre
hiányosabb a közös hadseregénél.

Milyen lehet majd a népfölkelés?
— Kend az az Alvinczi?

A vezény-nyelv — az bizonyosan német
lesz! Vagy horvát, zsidó vagy cigány. Csak
magyar nem lesz semmi esetre.

Andrássy és Deák számítottak arra, hogy
lehetnek esetek, a midőn a közös-hadsereg
külföldön harcol, a honvédek pedig elvesznek
fogalva a végeken. Jó lesz ekkor a rend fen-
tartására, a hon benső megvédésére a népföl-
kelés.

Tiszáék kivinnék a magyarság színe-jarát
egyszerűen a miniszter felelősségére!
Ebre bizony ki bízná a hájat?

Kossuth Lajos leveleket, nagy művet ír.

is KUTASI IMRE urnál; —
elhőfőges. csúz- és reuma-
én tyukszem ellen is igen

LÁM

kiadóhivatala.

Ellensúlyozására megiratják az „Oszták-Magyar monarchiát irásban és képből” és így a könyvnek címében (a törvényes és szócscsa cselizatos kihagyásával) már is kibukik a szög a zsákból.

Nem, a „Gesamt-Monarchie”, a „tá-g a b b h a z a” kedveért nem öletjük ki há-zánk java nemzedékét!

Andrássy Gyula kérdi Tiszát a főrendi-házban, hogy mit akar tenni a keleti bonyo-dalmakkal szemben?

Csernátóni, a felhivatalos „Nemzet” varja, háborút károgo.

Elfogják belgrádi diplomatánk levelet, a melyből kiviláglik, hogy mi ösztökéltük Milán királyt Szófia felé!

Megverték Milánt, a feldühödött orosz czár megengedte Sándor bolgár fejedelmnek, hogy szinleg ellene törvén — Törökországot semlegességre bírja, de azért Nikita szerb uralkodó jelöltnek érzi magát és (persze miután Szentpétervárot nyitlan éltették, mint a jövő szerb királyát) mintegy ultimátummal látogat el Bécsbe is.

Mindéből a zürzavarból kitűnik, hogy va-l a m i k é s z ű l é s Bécsnek nem hiába van szüksége egy osztrák generálisok által vezetett magyar népfölkelesre.

Egy tapodtat sem szabad tennie a ma-gyar népfölkelesnek az ország határain túl! Attól félünk, hogy megvernek valamely Balkán-allamban?

Lehet, hogy mi magyarok még akkor sem veszítünk.

Königrázt nélkül nem lett volna 1867-kiegyezés.

Ujabb vereség nélkül nem látják által-Bécsben, hogy elvégre is csak egy független Magyarország lesz, egy nagy birodalmi k r a c h után, a végös és biztos menedék.

Lehet, hogy új Königrázt után következik a független Magyarország.

Gili Balázs.

A katonaság s a magyar nyelv. (I. A XVII. század történelméből.)

Írta: dr. Marki Sándor.

(I.) Ferdinánd osztrák főherceg, Magyarország megválasztott, a koronával azonban még föl nem ékesített pártkirálya 1527. január 19-én egyebek közt azt is ki-jelentette, hogy fenn fogja tartani a magyar nyelvet és nemzetet; megtilalmazza az ország szabadságát, törvényeit és szokásait. Azt pedig már korábban 1526. dec. 5. nyilatkozta, hogy képesek érzi magát az ország kormány-zására, na nem tud is magyarul, mert hiszen Albert és Ulászló is jól vittek a kormányt; a kir. tanácsban nem is fogó alkalmazni nem-zeteket, a javadalmakat és egyházi méltóságokat sem osztogatja külföldieknek: „mind ezek or-sze aközül maradjanak, kik magyar vérből és a magyar nemzetből származtak.” És nem k.s.

*) Thaly Kálmán az országgyűlés febr. 15. ülésében ismét fölvetén a magyar nyelvvel, sietünk közölni e cikket, mely tanúsítja, hogy a ma-gyar ezredek az első a Habsburgok idejében még föl-tétlenül ragaszkodtak a magyar vezény-nyelvhez.

Szerk.

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Debreczen fénykora. (I.)

— Mutatvány hasonczimű drámából. —

Ma adik tetronda.

I. Jel. Török Bálint Erdődy Drágffy. Nemesk. Kata-lin. (áldomás zene).

K a t a l i n: A mai nap életem legszebb napja lesz, ezt felelni soha sem fogom; ket-tős pecséttel erősítem meg tett fogadásomat, mert két fiamat nektek nevelem, az isten áldja ezért Debreczen.

V e n d é g e k: Sokáig éljen nagy asz-szonyunk.

T ö r ö k B.: Egy dalt fiuk! üzzük el a borut, Sebastyén mester! kedves Lantosom! mert hallgat a koboz? egy dalt a magyar szebb napjaiból.

T i n ó d y: Régen volt az! talán nem is igaz, szivesen dalolok egyet, ha aztán nem lesz kiki szája ize szerint, engem senki ne okoljon.

D a l a m o h á c s i k o l d u s r ó l. (dal után)

D r á g f f y: Sebastyén mester! szegény barátom! ez nagyon szomorú, a vigság között nem halotti dal való, az alkalmat máskor job-ban megválogasd.

E r d ő d y: Nem tudjátok a régi latin példaszót „Multa licent stultis, pictoribus, atque poetis.”

T i n ó d y: Nemes nagy uraim! a bolon-dok szabadalmát kegyelmeteknek engedem,

*) Szentáruhatunk buzgó és képzett tagja, B o r o s s Lajos ur e darabját először Debreczenben a jövő hó elejére kitűzött jutalomjátéka alkalmából hozza színpadra. Tárgyat hazánk a mohácsi vesz után, 1638. körül volt helyszíne képezi Debreczenben fog jászán. A hős Török Bálint, Debreczen multjának e nevezetes alakja lend; bemutatja Boros Debreczen akkori állapotát, polgárságát a magyar nemesség debreczeni támaszközpontját és leszek e műben képletek is Debreczen történelméből. Az érdekesnek ígérő mű zenei részét is Boros írta.

sebb gondal fogunk munkálódni azon is, hogy ama gyűlölség, mely az emberek gonosz akara-ta és mesterkedése által a németek és ma-gyarok között gyökeret vert, atyafiai kölcsö-nös szeretetté váljék és kiegyenlítessék. Jordano Mihály velencei követ azonban már 1554-ben azt állítja, hogy a magyarok azért is gyűlölik királyukat, mert az nem tud ma-gyarul, Soranzo Ferenc pedig úgy tapasztal-ta, hogy nemcsak az ausztriai háza haragusz-nak, hanem egyáltalán természetes elenségeik-nek tekintik a németeket.

S valóban, míg az 1559. évi erdélyi or-szágyűlés, János Zsigmondra czélozva, boldog-nak érzi magát, hogy vérből származó nyel-vőket beszélő őrök van, — F e r d i n á n d fia, Miksa főherceg, 1555-ben, hibás latinuságával meintegetőzve, nemtűl nyitotta meg a magyar országgyűlést s ezt az eljárást 1567. június 13-án már mint király ismételte. Nem csoda ennélfogva, ha 1569-ben arra kérék őt, a mi-re viszont már az ő apját kérék volt 1550-ben, hogy — a nemzet nyelvének megtanulása végett — legalább egyik fiát küldje Magyar-országba, s ha ugyanakkor, mint előbb és utóbb is annyiszor élénken panaszkodtak, hogy a ki-rály a magyar ügyeket idegen tanácsosokkal tárgyalja, kik az ország törvényeit és szoká-sait, nyelvét és erkölcsit nem ismerik.

Volt tehát alapja a velencei követek tu-dósításainak; s hogyan is nyugodott volna meg egy könnyen az idegen nyelv és befolyás szer-telen áradatában a nemzet, mikor meg azt is csak most, 1569-ben, ígérte meg Miksa, hogy az udvari kamara, valamint a haditanács ügyei-nek gyorsabb elintéztetése végett magyar tol-mácsokat is fog ezen hatóságok mellett alkalmazni.

Pedig a magyar hadsereg, a régi rend-szernek Mohács alatt való megbukásig, két-ségtelenül a legmagyarabb intézmény volt, a vezénylet nyelve sem lehetett egyéb a magyar-nál. Az első Árpádotnak fel Európát beaklan-dozó vitézeitől fogva Lejosnak, a nagyknak, di-adalmas hősei és Mátyásnak nemcsak nemzeti, de zsoldos katonái is magyar vezényszóra haj-tották vege a maguk nagy tetteit s meg II. Ulászlónak is.

Ahol vinak ó huszári, ott vigan osztoznak, Gyakor helyen vigan laknak, mind magyar ul szólnak.

A magyar katonaság, mely oly nagy te-kinélyben állott a töröknek, hogy Egyiptom ellen intézett hadjáratában a török sultán Be-lajt magyar királynak, valami hateraz bosnyá-kot és rorozt pedig magyar katonáknak öitö-ztetve hozdta magával, a francia őrök pedig 1554-ben ösmervén magyar vitézi ruhának a törökre való kedvező hatását, W e g János erdélyi követtel együtt magyar ruhában ment át Konstantinápolyból Ázsiába Szulejman után ez a magyar katonaság a Habsburgok alatt el-vesztette kizárólagosan magyar jellegét. A had-szervezet tökéletesen nem volt esztratégiában, taktikában egyaránt csak ott hangzott magyar szó, hol a magyar csapatok mint külföldi-mé-nyek működtek.

Ha ugyanis megessit is olykor, hogy ma-gyar embert állítottak a sereg élére, a bécsi haditanácsnak mindenre kiterjedő intézkedései-nel fogva alig lehetett többé képzelnit azt, hogy az egész sereg magyar jellegű legyen; legfeljebb egyes, kivétel nélkül vagy tulnyo-nóan magyarokból összeállított és született ma-gyartól vezetett csapattek örték meg azt. E csapattek rendszeren csupán mint segéd-hadak jelentek meg a birodalmi, vagy császari sereg oldalán s így ennek voltak alárendelve a vezényletben. Természetes azonban, hogy a

főlköl nemesek és banderisták egyedül ma-gyar kommandóra hallgathattak, mar a meny-nyiben vezényszavakról egyáltalán beszélhetni az ilyen „ad hoc” alkotott katonaságnál; az azonban világos, hogy az ügykezelés és az egy-más között való érintkezés nyelve csakugyan nem lehetett egyéb a magyarnál, mert meg a tiszttek között sem mindenik tudott deakul-vagy épen nemetűl; annál kevésbbé lehetett llyesmit követelni a kövítézeketől.

Zrínyi Miklós például, a ki már korábban is jeles hadvezér híreben állott, — a ki, tisz-tenei fogva, parancsnoka volt a királyi hadak egy jelentékeny részének s a ki utóbb, Szi-getvárnál, oly lélekemelő módon pecsételte meg hazája iránt érzett nagy szeretetet, — 1564. május 9-én a miatt meintegetőzött, hogy lati-nul ír és nem nemetűl; de hát nem volt ot-hon nemetűlkiára.

S az a körülmény, hogy a király által beküldött idegen hadak vezérei nem értettek a magyar nyelvet, nem csekély zavarokat és félreértéseket okozott kivált Erdélyben, mely törvényeit is magyarul hozta, a minek a XVI. században még nagy a jelentősége. Az 1552. május 22-én tartott erdélyi országgyűlés a ba-jon segíteni öhajján, Castaldo császari tábor-nok mellé a vajda beérkezéig négy tanács-urat rendelt, — „mint hogy a táborok nem érti sem a magyar nyelvet, sem a hazai törvénye-ke.” De hogyan is vette volna magának egy-cs. tábornok azt a fáradságot, hogy elsa-játítsa a magyar sereg lelkesítésére bizonyo-an legalkalmasabb magyar nyelvet, midőn leg-na-gyobb részök a magyarok iránt való teljes elő-ítélettel, sőt gyűlölettel állott a királyi hadak élére. Évkönyveink nagy ritkaságképpen emi-tik gróf Mansfeld Károly fővezért, ki „a ne-meteknek sokszor szóval eleibe adta, hogy ne legyenek háladatlanok a magyaroknak, kik sok és nagy országukat elfogytatták magukkal egyetemben a kereszténység mellett; és a tör-ökököt (a németeket) régen küzte volna az országból, ha magyarok nem lettek volna. Csak egy magyar drabának is süveget vetet és igen becsűli vala öket.”

Színházunk ügye.

Debreczen, febr. 21.

Nagy Vince szinigazgatóra a nagyvárad-i bukás, nem igen látszik jele-tékeny követke-zményekkel birni. El a helyzetet és tarsulatát a nyárra redukálni szándékozik, oly módon, hogy a tagok egy részével egyezsége lép, kik aztan csak is Debreczenben, a nagy idényre csatlakoznának a kisebb nyári törzstársulathoz. Attól sem kell felteudnk, hogy tár-ulatát (biz-va Nagyvárad elenyésében is) kelletlenül na-gyobb keretben szervezte; hogy nyolcz tagu nyári zenekara mellé a telire, állandó működés czéljából szerződött a helyben álló-másod 39. gyalogezred kitűnő zenekarát, 600 forint navi díjért: ezen intézkedés egyrészt nagy megtakarítás, másrészt (tekintve azt, hogy e zenekart Czapek karmester valóban fölé emelte mindenféle vidéki színházi zenekarnak) operette előadásainak művészi elő-nyére is fog válni. Megemlítjük, hogy a szini-előadásokra a katonai zenekar új, a párisi diszpon rendszer szerinti hangszereket fog nyerni s a mint értesülünk, hajlandó volna megvenni a színházi pincezekben penészedő, drága párisi hangszereinek megvásárlására is — így legálább megkerülne a veszett fejsze-nek a nyele! — a „P. H.” ban olvassuk, hogy Nagy Vince igazgató, nyári állomás helyül elnyerte Esztergomot s a mint Nyi-regháza hatóságának köréből különösen értesülünk, a tanács azon régi határozatánál

fogva, hogy ott a nyári szini-évdra mindig a debreczeni szinársulatnak van elsőbbsége, a nyiregházi szinkör (Krecsányi régebbi ajánla-tának mellőzéseivel) szintén a Nagy Vincze, kinek megbízottja, a kellő intézkedések meg-tétele végett, közelebb Nyiregházára utazik. Megemlítjük továbbá, hogy Nagy Vincze fel-szólított kapott arra nézve, hogy nyárra tár-sulatot vigyen az új pozsonyi szinkörbe. Ezen ügy azonban még a kezdeményezés stádiuma-ban van.

Sokkalfontosabb híri azon-ban szinészettünkre nézve az, hogy egy kiváló debreczeni vállalat igazgató s a a Nagy Vincze között legközelebb tár-gyalások indultnak meg egy nyári szinkör felállítására tárgya-ban a szinkör helyül a népkert vagy kizse-melve s azt a vállalkozó napoként fizetendő bérösszegért bocsátáná a szinigazgató rend-kezesére.

A terv bizonyára támogatásra számít-batna, egy városi hatóság, mint a közönség részéről. Képzeltetlen is az, hogy Debreczen-ben, a hol nyáron holmi cseppuragok, legalá-szendű cirkus-társulatok és zenegárák éretet visznek el az unatkozó publikumtól, ne bol-dogulna egy, a helyzetet ugyesen felfogó kis tarsulat! A népszínház látványosságai, nép-szium, bohózat, szenzációs dolgok, vedeg-ereprelések, neha-néha búvészek és egyéb érdekesebb látói valók, a minők voltak p. o. a spanyol-diákok, vagy az Ira Paine előadá-sai, bizonyára vonzótt tudnának gyakorolni. E tárgyra legközelebb visszatérünk, egyelő-re önmel konstatáljuk már azt is, hogy — Debreczen nagyvárósiadásának szép jeül — felmerült. — Meg egyet emlitünk fel. Azt, hogy Nagy Vincze szinigazgatónak, 400 irtos gageok kötése helyett jobb lesz s a ba-dulni olyan primadonnáktól, a kik vagy nem képesek, vagy (Debreczen kitűnő szerete daczára) nem akarnak annyiszor énekelni, hogy legalább egy-kétszer hetenként láthassunk operettet es népszium-vet. Bármi legyen az ok, ilyen primadonnára szükség nincsen. Ha nincs hangja, lépjen le a szinpadról, vagy legalább ne csigazza fel oly meg nem érdemelt öszzeig a fizetését, ha pe-dig van hangja, akkor tartsa m. kir. kötele-ségeinek es enekjeit. Ezt a pontot (okulva a most folyó dolgoktól) különösen ajánljuk Nagy Vincze szinigazgató figyelmébe.

Kis testek fizikája.

A nagy terjedelmű, nagy súlyjal bíró testeket tömecske (molecs), a kis terje-delmű, csekély súlyjal bíró anyagrészeket tömecske (molecula), szoktuk nevezni. Hogy mily kicsinyek lehetnek a tömecske ar-ról a bámulatig fokozható ösznátosság győ-gyö beunnitok. Ha azt mondjuk, hogy por-szezen, liszt, tört só, vagy csuor egy szem-cseje talán már tömecs, nagyon csatlakozunk, mert nagyító üvegeken keresztül nézve esen tárgyak, még mindig nagy es görögös tö-mecske. — Egy csepp állott vízben vagy ecetben sok ezer apó állatkákat mutatnak meg nagyító készülékünk, melyekből egy durva vas tömegnek látszó tühegyre ezer dar-ból kényelemen uegfér. Egy szemernyi pezsa-magjaki szelőztes mellett is képes a szobát szavagal betölteni anélkül, hogy sulyában ész-revehetőleg csökkenne. Mi a szag? — Mole-kulák eloszlása a levegőben s az orr belső falának ingerlése folytán idegszálak telegra-fálása által öntudatunkra jutása a kelemes

vagy kellemel-mulva is megér-kutya a szag ut-vész tünteti fe-csepp kármín v-megfesteni. A alapul az irás, tográfia, lithogr-

Bármily kulák vagy szei az a tom- valami tulajdo-régi bölcsész-p-rétius az a-kintették (semi-energia tulajdo-okszerűen beo-tömecske. Az anyag legk-nagyobbak az-denség parány-ezer meg ezer-tási képességű-látzerekkel, végződik, semh-akar nagyban-mird lent, elő-s é g eszméje.

A termé-pontból tekint-nyek is. A test öszthiat-mokból al-maga fiákja, a maga morá-gyobb erőket-elő. Az anyá-kölcsi világba-

Mind ke-centrum, mely-lagegyetemen-eletem a ha-kell ismerünk-talában rejlik-változások, a-és a föld gyon-lópor, dinamit-veesség által ok-mik a természete-nek, az első-de bizonyos k-massa fejlődne-nitathok.

Csak a-zok fel pár pe-dologra a fig-jejezzem.

Ha czuk-tok, latom, ho-szál tekonyús-g megdagat s utjabán álló g-apró maggal-aztán vizet ö-hiuné, hogy a-A kötelek, ha-de ugyanakk-mában V-ik S-relállításán-ták helyre a.

Es most-kalvinista Róm-muremeket, e-gyult ösze a-ugy egyes er-nagyobb test-uj kollegium

dát. A csodák-haladó korsz-cselekvés szak-mat, magatok-vadhatlan kon-fejere.

D r á g f y: Nem tagadom az voltam, — mert így gondolkoztam, ha Ferdinánd szem-eleiben a közbizalom öszpontosul, a német csá-zár tekintélyes hadavál egyesülve, határain-ról a pogányt elűzhetjük. Az ország vere, kincse minden az idegen Mólochnak van oda-dobva szakmányul. Jogaink foszlányait igaz, hogy ösze szedte Verböczy itélő mester, de kénye kedve szerint magyarázza ki ki, esze-ágátan sincs egyiknek is hogy meg is kelene azt tartani. Mivel szereznük a jognak érvényt ha ki van csavarva kezünkben a fegyver. Bolond az, ki ma már nemesebb eszméket he-vül, mind az élelmes es okos, ki a hatalom palastjába kapaszkodhatik, hogy annak árnyé-kában kényelimesen meghuzza magát.

T ö r ö k B.: És így ti a sorvadó haza haldoklását tetlen kezei nézitek? hát el kell hagyni azt a nehezebb időben? voltak a ne-zetiek már többször boros napjai, de Phö-nixekélt feltámadt hamvaiból s uj életre kel-t. Egyiknek Ferdinánd nem keit, mert idegen, a másik meg Jánóst nem akarja a trónon lát-ni, holott ez magyar. Nemitsátok el a szem-lyes érekek pártuszavát, egy zászló alá eskü-d-jünk mindannyian, a munka es cselekvés szent lobogója alá. Ha eddig a folytonos küzdelmek terhe alatt le nem roskadánk, mint Antáus a csapásokból merítsünk erőt. Mindenki tegye meg erejehöz mérten kötelességét, ez termi meg a szabadság dicő gyölmöcsét, melyre milliók szíve feldobog. Kritikát gyakorolni a mult eseményei felett hiális foglalkozás, mert erre mindenki hivatottnak érzi magát. Ti a passivitás nyugalmas ölen ideálok után öseng-tek, s a dicső mult sugarainál sűtkéreztek es vártok míg a természet tesz helyettetek cso-

D r á g f y: Nem tagadom az voltam, — mert így gondolkoztam, ha Ferdinánd szem-eleiben a közbizalom öszpontosul, a német csá-zár tekintélyes hadavál egyesülve, határain-ról a pogányt elűzhetjük. Az ország vere, kincse minden az idegen Mólochnak van oda-dobva szakmányul. Jogaink foszlányait igaz, hogy ösze szedte Verböczy itélő mester, de kénye kedve szerint magyarázza ki ki, esze-ágátan sincs egyiknek is hogy meg is kelene azt tartani. Mivel szereznük a jognak érvényt ha ki van csavarva kezünkben a fegyver. Bolond az, ki ma már nemesebb eszméket he-vül, mind az élelmes es okos, ki a hatalom palastjába kapaszkodhatik, hogy annak árnyé-kában kényelimesen meghuzza magát.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Megyesi Lajos, Zsigmond és Sándor kérvénye folytán az önkéntes bírói joghatályal bíró végrehajtási árverést a debreczeni kir. törvényszék területén lévő és Debreczen városában fekvő a 2459. számú tjknyvben 2605. hrsz. számú házra 28362 frt, ennek 8173. hrsz. számú ondódi földjére 1444 frt, a 8657 és 8658 hrsz. ujosztású szántóföldjére 1486 frt, továbbá a debreczeni 3730 számú tjknyvben 4974 hrsz. számú postakerti szőlőre 1400 frt kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi márczius hó 3-ik napján délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november 1 én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, — avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság-nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1885. évi nov hó 30 napján.
A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Becske Lajos h. elnök.
Szabó aljegyző.

Előnyös kereset!
Minden állásu egy helyben lakó egyének, kik állam- és díj-sorsjegyek részlet-fizetés mellett eladással az 1883. évi XXXI. törvényczikk szerint foglalkozni óhajtanak egy első rangu budapesti bank-ház által rendkívüli előnyös feltételek mellett felvétetnek; némi tevékenység mellett
100—200 ftnyi havi keresetre számíthatni.
Ajánlatok az eddigi foglalkozás megnevezésével **Mosse Rudolf** urhoz Bécs, sub J. 1150. intézendők.

Hirdetés.

A hajdumegyei vasuti állomásokhoz vezető utaknak építési munkájára vonatkozólag ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.
A utszakaszok hossza a következő:
1. Bősörmény városától az ottani vasuti állomásig . . . 1693 méter.
2. Dorog városától az ottani vasuti állomásig . . . 1849 méter.
3. Nánás városától az ottani vasuti állomásig . . . 1323 méter.
4. Szoboszló városától az ottani vasuti állomásig . . . 2215 méter.
5. Kabai vasuti állomástól Kaba község Tetélen felé első végéig 2663 m.
6. P. Ladány városától az ottani vasuti állomásig . . . 1680 méter.
és így összesen . . . 11453 méter.
hosszu utszakaszoknak a helyszínére szállított kőből megépítésére ajánlkozók tartoznak zárt ajánlatukhoz annak megfelelőleg 5%-től készpénzben vagy ova dékképes papirokban csatolni.

A zárt ajánlatok folyó évi márcziushó 15-ikén d. e. 10 óráig adandók be az alírott alispánhoz.
A részletes feltételek úgy az alispáni, mint a hajdumegyei m. kir. állampártészeti hivatalnál megtekinthetők, sőt azok kívánatra a vállalkozni kívánóknak meg is küldetnek.
Debreczen, 1886 február hó 19.
Rázsó Gyula.
Hajdumegye alispánja.

Kincsem 11 sorsjegy 10ft
Sorsjegy 1 csak 10ft
Főnyeremény készpénzben
50.000 ft
10.000 ft, 5000 ft 20% lev. // 4788 pénznyeremény.
A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, váci-utca 6. sz.

Farbiger. schwarz- und weiszseidener Atlas 75 kr. per Meter
bis fl. 10.05 [in je 18 verschiedene Qualitäten] verjendet in einzelnen Rollen und Stücken jollfrei ins Haus des Seidenfabrik-Depot G. Henneberg [u. f. Hofstet.] in Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto. (3)

Fővárosi Hitelszövetkezet.
Intézetünk tüzletrészjegyeire (110 frt) úgy Budapesten az igazgatóságnál, mint vidéken az erre felhatalmazott képviselőségeknél folyton elő lehet jegyezni. A tagok 50—100 frt-ig, kedvező feltételek mellett, személyes hitelre is, melyek művelése az intézet egyik főczélja (váltó és jót-áltó) csekély, minden 100 frt után csupán **heti 50 krral törleszthető kölcsönt** nyerhetnek, 6% kamatra, úgy hogy az öngondoskodásnak ez a módja minden keresetképes és elfogadható hitelű egyénre (nőkre nézve is) előnyös és ajánlatos.
Bővebbet a képviselőségeknél vagy az igazgatóságnál, (VIII. Főherceg-Sándor-utca 32) hol egyszerű levélbeli kérdézőkördésre részletes felvilágosítások készséggel adtatnak.
Budapest, 1886. február hóban.
Az igazgatóság.
Megbízható, szolid képviselők kerestetnek.

Tüdő, mell, torok-bajban szenvedők, aszkórosok
és asthmában szenvedők figyelmé felhívatik azon orvosilag kipróbált, ezerekre rugó bizonyítványokkal meg-erosított, közép Oroszországban felfedezett gyógy-növényre, mely nevem után „Homeriana“ nevet kapott. Az erről szóló rópiratok ingyen és bérmentve megküldet-nek. Egy csomag, 60 grammot tartalmazó homeriana-thea, mely 2 napra elegendő, 70 kba kerül és a hamisítatlanság jeleit néveláírásommal — Homero Pál — van elátva. Hamisítatlant csak tölem, vagy budapesti főbizományos-tól: Szöllösy István [Krisztina- város, váro-major-utca] gyógyszerésztől lehet kapni. Minden más czegnek ilyenmő hirdetése hamis.
Homero Pál, Triesztben (Ausztria), felfedezője s elkészítője az egyedüli, hamisítatlan homeriana-növény-nek. Köszönetnyilvánítás. Minden tündőbég érdekében alulírottak nyílt köszönetet mondanak Homero Pál ur-nak Triesztben (Ausztria) azon általa feltalált, és nevé-ről „Homeriana“-nek nevezett, tüdőbajban sikeresen használható gyógynövényért. Wagner Károly, Innsbruck-ban, Tirol (Ausztria) egyetem-utca 32. sz. Franz John, Bodenbach (Csehország), Stöckl György, Hernalt, Bécs-mellett, Ottakringer-utca. 60.

A „Betegbarát“ című rópiratban számos házi-szor van ismertetve, melyek sok éven keresztül megbízhatóknak bizonyultak s ez okból a legmegleőbb ajánlatra méltók. Minden betegnek ismerni kellene e rópiratot. Különösen pedig azokat, a kik közszenyben vagy csúszban, tüdőorvadásban, idegyengeségben, sápkórban stb. szenvednek, arra figyelmeztetjük, hogy az egyszerű házierek által nagyon gyakran meg az úgynevezett gyógyhatatlan betegségek is meg-szüntek. A ki a „Betegbarátot“ olvasni kívánja, az írjon egy levelezőlapot Richter kiadó-inté-zetének Liposéba, mire a rópirat megküldetik. A megrendelőnek ez költségébe nem kerül.

18 év óta jónak bizonyult.
BERGER-féle orvosi kátrány-szappan,
orvosi tekintélyek által ajánlatva, Európa legtöbb álla-maiban fényes eredményel használtatott
mindenféle bőrküüetések ellen
különösen időközi bőrlámlás, karczolás, óvar és elősídi küüetések ellen, szintegy részint orr, fagydagaszt, izzalet, haj, és szakáll-hullás ellen, BERGER kátrány-szappana 40% fakát ányt tartalmaz és lényegesen különbözik a kereskedelem többi kátrány-szappanaitól. A hamisítás kiterítése véget figyelni kell a Berger kátrány-szappana címre s az itt le-nyomatott végjegyre.
Makacs bőrbajoknál a kátrány-szappan helyett ered-ménytel
Berger orvosi kátrány-képszappana használható, csak vigyázni kell, ha az székségeit, csak a BERGER-féle kátrány-képszappant kéri, mert a küüöldi ú azatok minden eredmény nélküliek.
Mint szelidebb kátrány-szappan elhárítására a test minden tisztatlanságának, a gyermekek fej és bőrkü-ütési ellen, szintegy mint fölülmulhatatlan mosó- és fűdő-szappan mindennapi használatra szolgál.
BERGER glicerin kátrány szappana, mely 85% glicerint tartalmaz és fiuoman illatszerezve van.
Dobozonként 35 kr. broschürrel együtt.
Gyár és főraktár: HELL G és Társa, Troppauban.
A bécsi, 1883-iki nemzetközi pharmaceut. kiál-lítás díszoklevelével kitüntetve.
Raktár Debreczenben dr. Rothschnek gyógy-szertárában.

Uj előfizetők a márczius elsőig megjelenő számokat INGYEN KAPJÁK!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„VILLÁM”

czimű humoristikus lapra!
Nagyérdemű keresztényen és zsidó közönség! Szabadelvű és független testvéreink! Sze-rülmi óhajta,
Legbiztosabb szer
a „VILLÁM“-ra előfizetni, ha csak negyed évre is 1 forint 25 krajczárral. A ki fél évre 2 forint 50 krral fizet elő: annak a félév folyamán 26 számmal kedveskedünk, míg az egész évre 5 forinttal előfizetőknek október hó közepén finom aszalt vadkörtével és befőzni való kökénynyel fogunk szolgálni.

Ily kedvezményt egy lap sem ad előfizetőinek.
Előfizetheti helyben: **Telegdi K. Lajos, Csáthy Károly és Mendelovits Lajos** urak üzletében, ugyszintén a nyomdában is **KUTASI IMRE** urnál; — vidéken pedig a postahivataloknál.
A „VILLÁM“ elolvasása következő bajoknál bizonyult be hatásosnak u. m.: **székrekedés, gyomorégés és émelygés, felbőfögés, csúz- és reuma-tikus hántalmak, rövidlátás és tehetetlenség, csuklás, szédülés, fogfájás és különösen váltó-bajokban szenvedés, ugyszintén tyukszem ellen is igen ajánlatos.** —
Előre tehát uraink és hölgyeink! . . . s hogy kaczagni való lesz elég — arról gondoskodni fog — a

Előfizetési árak
Helyben és postán . . . 10
Egy évre . . . 10
Fél évre . . . 5
Negyed évre . . . 3
Egyes szám 5
A lap szemléltetését ill. dan közlemény foglalkozás nélküli, a szerkesztés bérmentre költsége
Előfizetheti hely: **TELEGDI K. LAJOS, CSÁTHY KÁROLY** és **MENDELOVITS LAJOS** urak üzletében, ugyszintén a nyomdában is **KUTASI IMRE** urnál; — vidéken pedig a postahivataloknál.

A (K B.) A K. s. en tárgyalatott törvényjavaslat, tetben tanulságos kalmat.
A vitának csönzött, hogy hozta Magyarország monarchianak kü a hármaz családú désre vonatkozó, hogy a monarch zelszerden hibás miniszterelnök a tatta.
Ugron Gáb niszerelnöknek, rom császár-talá kai tételt állitot niszerelnök kic szövetséget, vag kicsinyelte a ma előbbi eset — tat elég mély p séges óvatosság elnököt kicsinye hogy Magyarország kában nem tudt kellett volna.
Ez utóbbi színűséggel. S é zöszgyes államf gyarország az eu legfeljebb csak e szi, de maga ne visz némi szerep többnyire ugy e dobot.
Es az ő k nekünk is megs bécsi katonai okkupációja, me rekedni, ne ázta gyar fiu vérevel.
Oroszország kártyával játszi talmi kérdés, m lag Angliával, melynél szembe szággal és Aug az által, hogy a nem használjuk dására, alkalma másik kártyát j kellene lenni, érdek egyszerre Ausztria és Ma vetsége mellett csatlakozásával met szövetség k férfiank Magya zéséről alig gon.
Ha Török fölszigeten tarto ne következék az osztrák hata zék azon melyek ma tották!
Ez volna a sebb megoldása Gróf App hogy a kormány kedni, hogy ma erős kormány a magyar nemzet által. Ez a szabadságának tényleg hanyatlá many formai fej elég hivatkozni kitágítására, a sággyunk állap mely ugyan me löttébb jellem nézve. Pénzügy nek ugy rendez